

Після лекції

Того дня у Ленки був день народження. Ми збиралися святкувати. Після останньої пари, коли всі були налаштовані зірватися з місця, до аудиторії зайшов декан з якимось чоловіком і оголосив, що зараз відбудеться лекція на тему: «Семья - ячейка общества». І хоча він тут же зауважив, що професор із самого Києва, а лекція не забере багато часу, все ж не обійшлося без загального гулу розчарування, після якого лектор став не до діла товкти пальцем свої великі окуляри.

Професор читав з папірця, і всім чомусь зразу стало смішно. Голос його був зависокий для чоловічого, до того ж замість «л» він говорив «в», на зразок того, як говорять російською поляки чи прибалтійці. Коли він читав, виходило приблизно таке: «Вю-бовь й васка вучший в мире векарь». Найсмішніше у нього виходило слово «человек». Воно звучало як «чевовек», і було в ньому щось схоже на черв'яка.

Одначе, врешті-решт, ми все ж мужньо витримали лекцію, не схибивши своєю провінційною етикою перед столичним гостем.

...І от, нарешті, день народження. Ленчин татко трудився завідувачим гастроному, і, очевидно, через те свято нам довелось відзначати не просто так собі, а в одному з кращих місцевих ресторанів. Не дуже великий, він розмістився на березі великої річки, що несла свої води через усе місто. В темному кутку естради бриньчали електрогітари. Час від часу на їхньому фоні, як поетично підмітив тоді староста Іван, голосом негодованої худоби стогнав саксофон, від чого трудящі за столиками несамохіль повертали голови в його бік. На стінах висіли електричні бра у вигляді свічок. Вони відбивались у дзеркалах, і здавалось, що навколо незліченна кількість вогнів. Крізь клуби сизого тютюнового диму проглядалась табличка з написом: «У нас не курят».

Ми сиділи за довгим бенкетним столом уже більше години. Хтось із хлопців проголошував тост на честь Ленки, бажав їй безмежної любові і лисого чоловіка з товстим гаманцем, доповнюючи тост цитатами з лекції професора. Всім було весело від вина, від молодості, від свободи.

Було вже біля одинадцятої, коли Ленка сказала:

- Дивіться, дивіться, як вона п'є.

Біля протилежної стіни, за освітленим свічками білосніжним столиком сиділа така ж білосніжна жінка в білому легкому платті із білим волоссям. Перед нею стояв графин з

горілкою і кілька тарілок із закускою. Жінці було років тридцять. Витончена, з досить високою шиєю, невеликими грудьми і великими світлими очима, вона багато пила, мало їла, курила і, здається, майже не п'яніла. В ресторані її вже встигли помітити, і деякі самовпевнені від хмелю мужчини робили спроби підійти до неї і про щось заговорити. Чи то вони просилися сісти поруч, чи то запрошували на танець, але в обох випадках поверталися ні з чим, до того ж, здається, ображеними. Інколи жінка піднімалась із-за столика і невпевненою ходою проходила до естради. Тоді можна було бачити її вишуканий стан, котрий легко похитувався на високих ногах. В цей час багато хто з мужчин опускав підняті чарки, або ж забував черговий раз затягнутись цигаркою. Жінки ж проводжали її поглядом, маючи тієї миті занепокоєні фізіономії переможених. Вона наближалась до естради, щось протягувала всім музикантам, очевидно, гроші, і після цього в ресторані знову звучала весела пісенька Висоцького про переселення душ, з такими словами: «Живи себе нормальненько, єсть повод веселиться». Жінка поверталась до столика, наливала з графіна, випивала і сиділа, широко усміхаючись красивим ротом. Трапляється, так люди усміхаються зовсім не від того, що їм дуже добре, а хтозна, може, й навпаки. У всякому разі, мені тоді так подумалось. Підбадьорений чоловічою половиною столу та ревливим мовчанням жінок, я постановив підійти до неї. Ще не відаючи, про що буду говорити, я рішуче підійшов до її столика і сів поруч на стілець. Не повертаючи голови, мовби не помітивши мене, вона продовжувала усміхатись. Така обставина здивувала мене і трохи обеззброїла. Проте, зібравшись із духом, як тільки можна розв'язно я вимовив:

- Прекрасна леді претендує на оригінальність і, здається, має успіх...

Вона не відповіла, начеб не розчула мене зовсім. Тепер її байдужість вже обурила мою молоду гордість, та сказати ще щось я не знайшовся. Повертатись назад виглядало безглуздим і навіть образливим. Я лишився на стільці і сидів мовчки, не наважуючись що-небудь робити. Коли скінчилася пісня, вона підсунула до себе чарку, другу поставила проти мене і, як і до цього, не поглянувши на мене, налила в обидві. Я відчув хоч і не зовсім звичайну, але все ж увагу до себе і сміливо запитав:

- Ви сьогодні сумуєте? Я, зізнатися, теж. Може, разом ми зможемо забути про сум?

- Пий і йди геть, - почувлося у відповідь, і я знову втратив упевненість і знову продовжував сидіти мовчки.

Вона випила горілки й закурила.

Було початок на дванадцять. Голосна моя компанія збиралась іти, щоб поспіти в гуртожиток. Проходячи повз нас, хтось із хлопців запитав, як мені здалося, з іронією:

- Тебе сьогодні чекати?

Я промовчав. Дівчата удавано сміялись, а Ленка голосно, щоб усім було чути, сказала:

- Знову знайшов собі пристарілу. Коли він вже підросте, щоб позбутися цієї підліткової хвороби?

Я продовжував стримано мовчати, і раптом почув голос з легкою хрипотою:

- А вона має рацію, хлопчику. Йшов би ти зі своїми дівчатками.

- Я зовсім не хлопчик! - чомусь скипів я, і раптом помітив, що вона дивиться на мене. Величезні, трохи примружені очі, як і раніше, усміхались. Вони були вологі і прозорі. Я зазирнув у них, і десь там далеко-далеко розгледів своє відображення. Очі її були настільки бездонними, що, дивлячись у них на своє крихітне відображення, я почувався так, ніби я провалювався у якусь безкінечну безодню. Я здригнувся, і вона, певно, помітивши мою сполоханість, опустила очі. І зразу ж, після незначного мовчання, знову почувся голос із приємною хрипотою:

- Розумієш, хлопчику... Дуже вже обридли ви мені всі. Ох, як обридли... І як ви глибоко помиляєтесь, коли думаєте, що без вас жінці неодмінно повинно бути сумно, самотньо. Все то дурниці, вигадані вашими самовпевненими головами. Всі ваші фантазування про свою життєву необхідність жінці, власне, є лише безпідставною фантазією, і будь-яка жінка цілком може обійтися без всякого чоловіка... У мене хороша робота, я заробляю непогані гроші. На який чорт мені здався якийсь тип, за яким чомусь необхідно доглядати, підносити, відносити, прати й прасувати, варити їсти і в'язати галстук, коли він раптом зникає, іде невідомо куди, а ти в цей час повинна прибрати в квартирі і чекати, доки він повернеться і обдарує тебе стриманим поцілунком! Можу я відпочити від усього цього, від турбот, чоловіка, коханців нарешті? Хоч би трохи побути одній. - Її голос поступово ставав рішучим і звучав усе голосніше. - От сьогодні у мене, здавалось, знайшовся такий день. Чуже місто, де абсолютно чужі люди. Думала, все, втекла, ось воно. Так ні ж, і тут знову те ж саме. Ненавиджу! Забирайся до дідька! - майже

викрикнула вона останні слова, від чого присутні поглянули в наш бік.

Я мовчки піднявся і вийшов з ресторану. Надворі була тепла травнева ніч. Тихо похитуючись, стояли високі дерева, що губили свої верхівки в темному небі. Я закурив і став повільно ходити вздовж берега, розмірковуючи над тим, що сталося. Кидати берег не хотілось. А ще більше хотілось бодай хоч раз побачити її.

Минув час, ресторан зачинявся. Я стояв, притиснувшись до вологого дерева і стежив за відвідувачами, що покидали ресторан. Її не було. Та от, коли вже всі розійшлись, у дверях з'явилося біле плаття. Постоявши з хвилину на порозі, вона спокійно ступила на землю і попрямувала до річки. На березі вона зупинилася, озирнулась і, ще на якусь мить завмерши, повільно рушила у воду. Відчуваючи недобре, я вискочив зі своєї схованки і голосно крикнув:

- Ви що? Навіщо?!

Вона злякано озирнулась і, помітивши мене, кинулась у воду. В ту ж мить я скочив за нею, і через лічені секунди вже тримав її на руках, з силою охопивши її мокре тіло. Вона біла мене кулаками, дряпала довгими нігтями обличчя, та я все дужче притискав її до себе і виходив із води. Відчувши силу і стомившись, вона притихла й раптом заплакала. Я опустив її на землю. Мокре плаття прилипло до тіла, означивши маленькі груди, живіт і довгі худі ноги. По щоках скочувались сльози, і в них світився місяць. Вона наблизилась до мене і тихим хрипким голосом промовила:

- Дурень. Навіщо ти?

І тієї ж миті її голова схилилась на мої груди, обливаючи мене щирими слізьми. Я притис до себе її тендітне мокре тіло і раптом ні з того ні з сього відчув, що теж плачу.

- О-о-о, - протягнула вона і, посміхнувшись, погладдила мене по голові.

Ми надовго замовкли.

- Ну що ж, - сказала вона, коли зовсім заспокоїлась, - раз ти мене врятував, тепер повинен і до готелю доставити. Як я тепер у мокрому? Виявляється, без мужчин все ж не обійтись, - вона посміхнулась. Трохи згодом таксі зупинилось біля дверей готелю. Вона вийшла. Потім повернулась і сказала:

- Хто зна, можливо, все на краще.

Вона несподівано поцілувала мене в губи, далі, поміркувавши мить, додала:

- За таксі я розрахувалась, відвезе, куди скажеш. Запам'ятай мій телефон у номері, хлопчику.

Вона назвала якісь цифри, яких тепер я вже не пам'ятаю, і зникла за дверима готелю.

Наступного дня я подзвонив за вказаним номером. Трубку підняв мужчина. Його високий баб'ячий голос здався мені вражаюче знайомим.

- Аво? - запитав він, - я свухаю.

Потім я знову дзвонив і знову чув той самий голос. Можливо, я сплутав цифри. А може, то була якась містика?